

та контролювання бюджетами для окремих напрямків дослідження. Тим самим влада буде коригувати напрямки майбутніх наукових досліджень і в той же час надаватиме певну автономію фінансування в межах наукових дослідних проектів [5].

Таким чином ми можемо зробити висновок, що найнагальніші проблеми в сфері вищої освіти Великої Британії пов'язані в першу чергу з положенням студентів в цій сфері, наданням їм фінансової та інформаційної допомоги. Тобто нове законодавство стає більш студентоцентричним. В той же час влада опікується розвитком наукових досліджень, маючи на меті зміцнити співпрацю вчених різних спеціальностей, але і посилюючи контроль з фінансування.

Список використаних джерел

1. Be it enacted: The Higher Education and Research Act [Електронний ресурс] // Wonkhe. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://wonkhe.com/blogs/be-it-enacted-the-higher-education-and-research-act-2017/>.
2. Morgan J. Higher Education and Research Bill passed by UK parliament [Електронний ресурс] / John Morgan // THE. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.timeshighereducation.com/news/higher-education-and-research-bill-passed-uk-parliament>
3. Higher Education and Research Act 2017. – 2017. – С. 146.
4. Implementation of the Higher Education and Research Act 2017. // Universities UK. – 2017. – С. 21.
5. Wilsdon J. UKRI if you want to: how to read the new research landscape / James Wilsdon. // Wonkhe. – 2017.

УДК 371.133:372.4

КОРПОШ І. І.
МОЛНАР Т. І.
Мукачівський державний університет, Україна

СИСТЕМА РОБОТИ ВЧИТЕЛЯ З ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ПОВЕДІНКИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Проблема формування культури поведінки підростаючого покоління є однією з головних на сучасному етапі розвитку людства. Зниження культурно-морального рівня суспільства загалом зумовлює необхідність створення нових підходів і способів формування культури поведінки особистості, особливо в контексті загальнолюдських цінностей і норм поведінки.

Як відомо, фундамент культури поведінки закладається в молодшому шкільному віці, що визначає подальший гармонійний розвиток особистості і суспільства загалом. Отже, в сучасних умовах важливим завданням виховання учнів молодшого шкільного віку є формування культури поведінки.

У дослідженнях зарубіжних та вітчизняних учених проблема виховання культури поведінки особистості розглядається переважно у таких аспектах: теоретико-методологічні засади виховання культури поведінки (С. Анісімов, М. Бердяєв, В. Малахов); особливості виховання культури поведінки на різних етапах онтогенетичного розвитку (Ф. Алімов, Л.Артемова, В. Білоусова);

формування культури взаємин дітей молодшого шкільного віку (А. Гончаренко, В. Киричок, Н. Хіміч).

Поняття «культура поведінки» розглядається у філософії, етиці, соціології, психології, педагогіці, проте в різних науках подаються різні його визначення в залежності від того, який аспект культури поведінки або соціальна функція вважається головною у конкретному дослідженні. Аналіз поняття «культура поведінки» дає можливість стверджувати [1; 4]:

– людська поведінка нерозривно пов'язана з функціонуванням культури і передбачає опанування і засвоєння індивідом її цінностей. Цінності світової культури є фундаментом і одночасно засобом формування культури поведінки зростаючої особистості;

– під культурою поведінки у філософії, соціології розуміють спосіб організації особистістю власних дій і вчинків, що забезпечують її гармонійний розвиток і не суперечать інтересам суспільства;

– культура поведінки є одночасно і результатом, і показником відповідності дій та вчинків людини соціальним нормам.

Відтак, під культурою поведінки учнів молодшого шкільного віку розуміємо спосіб здійснення дитиною дій і вчинків, що відповідає морально-естетичним вимогам суспільства, відображається у підтвердженні очікуваних сподівань з боку рідних, дорослих, однолітків і забезпечує її особистісне зростання. Культура мовлення, спілкування, зовнішності, етикет, побутова культура, культурно-гігієнічні навички та звички формують цілісну систему моральної культури особистості молодшого школяра.

Процес виховання культури поведінки дуже складний, вимагає усвідомленого використання педагогом багатого арсеналу методів педагогічного впливу на школярів, зокрема: роз'яснення, показ, вправи, привчання, виховуючі ситуації, етичні бесіди, колективне читання художніх творів, позитивний приклад, ігри. Вказані методи передбачають обов'язкове дотримання таких педагогічних принципів: систематичність та послідовність, доступність, свідомість і активність дітей, індивідуальний підхід, єдність в роботі школи та сім'ї. Ефективність діяльності багато в чому залежить і від доцільного поєднання різних форм роботи. Так, учитель здійснює індивідуальну роботу з учнями щодо формування й корегування культури їх поведінки, поєднуючи її з груповими формами, такими як консультації, виховні години, години спілкування тощо. Зміст виховної роботи має відповідати індивідуальним і віковим особливостям молодших школярів, мати високу емоційну насиченість[3].

Як відомо, фундамент культури поведінки закладається в молодшому шкільному віці, що визначає подальший гармонійний розвиток особистості і суспільства в цілому. Все це вказує на потребу реорганізації навчально-виховного процесу та впровадження наступних педагогічних умов: сформованість мотиваційної сфери особистості школяра у збагаченні уявлень про етикет поведінки та усвідомленні моральних та естетичних норм, прийнятих в суспільстві; створення культурно-естетичного середовища в навчально-виховному закладі; організація

культурно-дозвіллевої діяльності школярів, націленої на закріплення знань, умінь та навичок культурної поведінки[2].

Таким чином, культура поведінки молодших школярів – це сукупність сформованих соціально важливих якостей, щоденних вчинків у суспільстві, заснованих на нормах моралі, етики, естетичної культури. Формуючи уявлення про норми і правила поведінки, вчитель впливає на відносини дитини з однолітками, батьками, іншими людьми, допомагає орієнтуватися в суспільному житті, пристосовуватися до будь-якої ситуації. Міра сформованості культури поведінки учнів впливає не тільки на результативність їх навчання, але і на процес соціалізації вихованців та розвиток особистості загалом.

Список використаних джерел

1. Безкоровайна О. В. Технології виховання культури особистісного самоствердження: метод. посібник / О. В. Безкоровайна. – Рівне: РДГУ, 2008. – 118 с.
2. Косачов І. П. Моральний розвиток молодшого школяра в процесі навчання і виховання / І. П. Косачов. – М.: АРКТИ, 2005. – 264 с.
3. Оржеховська В. М. Профілактика девіантної поведінки неповнолітніх: [навч. посіб.]. / В. М. Оржеховська, Т. Є. Федорченко. – Черкаси, 2008. – 376 с.
4. Проценко О. П. Етикет як аксіологічний вимір культури поведінки і спілкування: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філ. наук: спец. 09.00.07 «Логіка» / О. П. Проценко. – Київ, 2004. – 33 с.

УДК 37.01

КОСТЮС.Й.
АЛМАШІЙІ.І.
Мукачівський державний університет, Україна

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ПЕДАГОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Філософсько-культурологічне і соціально-педагогічне підґрунтя сучасної системи екологічної освіти і виховання різних молоді населення України і, відповідно, мають значний вплив на розвиток змісту, форм, методів і інноваційних технологій екологічної освіти і виховання студентської молоді. Особливе значення має екологічна освіта для студентів педагогічних спеціальностей вищих навчальних закладів, майбутніх вчителів, які поряд із загальним високим рівнем екологічної культури опановують методику екологічної виховної роботи.

Для розуміння механізму екологічного виховання студентів як фактору цілісного формування особистості проаналізували поняття: «екологія», «виховання», «екологічне виховання», «екологічна культура», «екологічна освіта», «формування особистості».

Дослідники екологічної свідомості по-різному визначають її структуру. Є такі три компоненти в структурі екологічної свідомості[1]:

– когнітивний компонент – психічне відображення природного, соціального, штучного та внутрішнього середовища;

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>